

Postanowienie z dnia 14 maja 2009 r.

I BP 23/08

Od dnia 21 października 2005 r. wierzyciele mogą żądać wydania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego odnośnie do orzeczeń sądowych wydanych po dniu 21 stycznia 2005 r.

Przewodniczący SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 maja 2009 r. sprawy z powództwa Małgorzaty W. przeciwko „T.-P.” Spółce z o.o. w likwidacji w K. o wynagrodzenie, na skutek skargi powódki o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - postanowienia Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 4 marca 2008 r. [...]

1. s t w i e r d z i ł, że postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 4 marca 2008 r. [...] jest niezgodne z prawem,

2. zasądził od „T.-P.” Spółki z o.o. w likwidacji z siedzibą w K. na rzecz powódki kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 marca 2005 r. [...] orzekł, że pozwana T.-P. Spółka z o.o. w likwidacji w K. w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu powinna zapłacić powódce kwoty: 2.700,37 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2004 r. tytułem wynagrodzenia za pracę za listopad 2004 r.; 9.029,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2005 r. tytułem wynagrodzenia za pracę za grudzień 2004 r.

Powódka pismem z dnia 22 października 2007 r., powołując się na art. 795¹ § 1 k.p.c., wniosła o wydanie i doręczenie zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egze-

kucyjnego odnośnie do powyższego orzeczenia z dnia 16 marca 2005 r. W uzasadnieniu wniosku wywiodła, że rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dziennik Urzędowy L 143, 30/04/2004 P.0015-0039, dalej jako „rozporządzenie w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego”) weszło w życie dnia 21 stycznia 2005 r., czyli przed dniem wydania orzeczenia, którego ma dotyczyć zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego. Powódka podniosła również, że jedyny majątek dłużnika znajduje się w Niemczech, natomiast egzekucja prowadzona wobec niego w Polsce okazała się bezskuteczna, wobec czego komornik rewiru [...] przy Sądzie Rejonowym w K. postanowieniem z dnia 3 grudnia 2005 r. umorzył postępowanie egzekucyjne

Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 30 października 2007 r. [...] oddalił wniosek powódki o wydanie zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego. W ocenie Sądu pierwszej instancji, wniosek powódki podlega oddaleniu bez potrzeby badania, czy przedmiotowe orzeczenie spełnia przesłanki niezbędne do wydania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego. Rozporządzenie w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego weszło w życie z dniem 21 stycznia 2005 r. Zgodnie jednak z art. 33 tego rozporządzenia stosuje się je od dnia 21 października 2005 r., z wyłączeniem art. 30, 31 i 32, które stosuje się od dnia 21 stycznia 2005 r. Skoro więc rozporządzenie w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego w zakresie przesłanek wydania zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego stosuje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 21 października 2005 r., nie może ono - zdaniem Sądu pierwszej instancji - mieć zastosowania do orzeczenia sądu polskiego wydanego przed tą datą, tj. w dniu 16 marca 2005 r.

Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z dnia 4 marca 2008 r. [...] oddalił zażalenie powódki na powyższe postanowienie Sądu pierwszej instancji z dnia 30 października 2007 r. Sąd zważył, że zgodnie z art. 26 rozporządzenia w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego rozporządzenie stosuje się wyłącznie do orzeczeń wydanych po jego wejściu w życie. Natomiast art. 33 dotyczący wejścia w życie przepisów tego rozporządzenia stanowi, że aczkolwiek rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 21 stycznia 2005 r., stosuje się je od dnia 21 października 2005 r., z wyłączeniem art. 30, 31 i 32, które stosuje się od dnia 21 stycznia 2005 r.

Powódka w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zaskarżyła powyższe postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach w całości, opierając skargę na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 26 w związku z art. 33 rozporządzenia w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego. Wniosła o stwierdzenie, że zaskarżone postanowienie jest niezgodne z art. 26 w związku z art. 33 tego rozporządzenia oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 marca 2008 r. [...], którym oddalił on zażalenie powódki na powyższe postanowienie Sądu pierwszej instancji z dnia 30 października 2007 r. ma uzasadnione podstawy. Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Stosownie do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06 (Dz.U. z 2008 r. Nr 59, poz. 367) „art. 424¹ § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), w części obejmującej słowa „kończącego postępowanie w sprawie”, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 i art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

Przepis art. 424¹ k.p.c. ustanawia trzy przesłanki dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, które muszą być spełnione łącznie, a mianowicie skarga przysługuje od: 1) prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, wyjątkowo od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej instancji (§ 3), 2) przez wydanie którego stronie została wyrządzona szkoda, 3) zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Niewątpliwie spełniona została pierwsza z wymienionych wyżej przesłanek dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ponieważ będące przedmiotem niniejszej skargi postanowienie Sądu drugiej instancji

uprawomocniło się z dniem jego wydania, tj. z dniem 4 marca 2008 r. Druga przesłanka dopuszczalności niniejszej skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a mianowicie, że zmiana lub uchylenie powyższego prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było możliwe, również została spełniona. Nie ma bowiem wątpliwości, że od powyższego postanowienia nie służyła skarżącej skarga kasacyjna, ponieważ prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach oddalające zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji, oddalające wniosek powódki o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, nie jest postanowieniem w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, a zatem nie służy od niego skarga kasacyjna (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Ponadto, na podstawach wskazanych w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zmiana lub uchylenie powyższego postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach w trybie wznowienia postępowania (art. 401-403 k.p.c.) nie były możliwe.

Została także spełniona trzecia z wymienionych wyżej przesłanek dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać między innymi uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej wydaniem orzeczenia, którego skarga dotyczy. W judykaturze Sądu Najwyższego akcentuje się to, że przewidziany w tym przepisie wymóg uprawdopodobnienia szkody polega na złożeniu oświadczenia, że szkoda już nastąpiła o określonym rozmiarze i w określonej postaci. Niezbędne jest przy tym przeprowadzenie przekonującego wyводу wskazującego także czas powstania szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy nią a wydaniem zaskarżonego orzeczenia (niepublikowane postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2006 r., III CNP 55/06). Przesłanka powstania szkody podlega merytorycznej kontroli w toku rozpoznawania skargi i stwierdzenie, że szkoda taka nie powstała uniemożliwia wydanie orzeczenia uwzględniającego skargę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2007 r., I CNP 17/07, Lex nr 286765). Skarżąca przedstawiła przekonujący wywód, że skutek bezpodstawnego - jej zdaniem - prawomocnego oddalenia wniosku o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego wystąpiła „konkretna szkoda materialna” i przedłożyła dowody uprawdopodobniające powstanie takiej szkody, w tym dowody z postanowienia o umorzeniu egzekucji wobec dłużnika

oraz kserokopię z „czynnego” rachunku bankowego w Niemczech. Na podstawie tych dowodów można przyjąć z dużym prawdopodobieństwem, że odmowa wydania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego uniemożliwia skarżącej egzekwowanie od dłużnika należnej jej kwoty wskazanej w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 marca 2005 r., ponieważ cały majątek dłużnika znajduje się w Niemczech.

Postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 marca 2008 r. [...] oddalające zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji, oddalające wniosek powódki o wydanie zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego jest w zaskarżonym zakresie niezgodne z prawem. Zgodnie bowiem z art. 26 rozporządzenia w sprawie wydania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego, niniejsze rozporządzenie stosuje się wyłącznie do orzeczeń wydanych, ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych oraz dokumentów formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych jako dokumenty urzędowe po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia. Zgodnie natomiast z art. 33 akapit pierwszy rozporządzenia „niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 21 stycznia 2005 r.” Jest niesporne, że nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym został wydany przez Sąd pierwszej instancji dnia 16 marca 2005 r., a zatem po dniu wejścia w życie rozporządzenia. W konsekwencji należy stwierdzić, że rozporządzenie to ma zastosowanie do „orzeczenia wydanego” w dniu 16 marca 2005 r. Wykładni tej nie sprzeciwia się art. 33 akapit drugi rozporządzenia, zgodnie z którym „niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 21 października 2005 r., z wyłączeniem art. 30, 31 i 32, które stosuje się od dnia 21 stycznia 2005 r.”. Ten ostatni przepis należy bowiem rozumieć w ten sposób, że wierzyciele od dnia 21 października 2005 r. mogą żądać wydania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla stwierdzających ich roszczenia orzeczeń sądowych, między innymi takich jak w niniejszej sprawie, wydanych po dniu 21 stycznia 2005 r. Niesporne jest, że powódka wniosła o wydanie zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego w dniu 22 października 2007 r., a zatem nie było podstaw do oddalenia jej wniosku o wydanie takiego zaświadczenia z przyczyn wskazanych w uzasadnieniach Sądów obu instancji.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====